

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту і логістики

КОМПЛЕКСНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА:
Шляхи забезпечення стійкого інноваційного розвитку
підприємств харчової промисловості
Головний керівник – д.е.н., проф. Ігор САВЕНКО

на тему: Удосконалення механізму стійкого інноваційного розвитку
підприємства

ШИФР КРБ. МІЛ.1.689-03.24.7

Здобувачка Юлія ІЩЕНКО

Керівник д.е.н., проф. Ірина СЕДІКОВА

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від _____ 2023 р., протокол № _____
Завідувач кафедри менеджменту і логістики _____ Ірина СЕДІКОВА
(підпис)

Одеса – 2023 р.

Одеський національний технологічний університет

Факультет
Кафедра
Ступінь вищої освіти
Спеціальність
Освітня програма

Менеджменту, маркетингу і логістики
Менеджменту і логістики
Перший (бакалаврський)
073 – Менеджмент
Менеджмент

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Завідувач кафедри МіЛ

_____ (підпис)

“ ___ ” _____ 2023 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу бакалавра здобувачки вищої освіти

Іщенко Юлії

1. Тема роботи: «Удосконалення механізму стійкого інноваційного розвитку підприємства» затвердженою наказом по університету від 03.10.2022 р. № 689-03.

2. Термін здачі студентом закінченої роботи 01.06.2023 р.

3. Вихідні дані роботи: звіти діяльності підприємства, законодавчі акти, статистичні збірники, наукові публікації вчених менеджерів та економістів

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра. Вступ Розділ 1 Теоретичні основи інновації економічного розвитку 1.1. Поняття, ознаки інновацій, їх класифікація 1.2. Роль інноваційного розвитку у стійкості підприємства Висновки за розділом 1 Розділ 2 Сучасний стан підприємств хлібопекарської галузі в Україні 2.1. Тенденції розвитку підприємств хлібопекарської галузі 2.2. Загальна характеристика підприємства та його внутрішнього середовища 2.3. Стратегічна діагностика середовища функціонування хлібопекарського підприємства Висновки за розділом 2 Розділ 3 Пропозиції щодо удосконалення стійкого інноваційного розвитку ТОВ «Одеський хлібозавод №4» 3.1. Проект з впровадження бездріжджового пшеничного хліба 3.2. Економічна ефективність розробки інноваційного проекту Висновки за розділом 3 Висновки

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) таблиць 21, рисунків 14.

6. Консультанти по роботі, із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Нормоконтроль			

7. Дата видачі завдання 25.02.23 р.

Керівник

_____ (підпис)

Завдання прийняв до виконання

_____ (підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Проходження комплексної практики	25.02.23-14.03.23	виконано
2	Захист звіту з практики	15.03.23-17.03.23	виконано
3	Розробка теоретичного розділу	20.03.23-31.03.23	виконано
4	Розробка аналітичного розділу	01.04.23-14.04.23	виконано
5	Розробка проектного розділу	15.04-02.05.23	виконано
6	Розробка інших складових кваліфікаційної роботи	03.05.23-07.05.23	виконано
7	Розгляд науковим керівником чорнового варіанту кваліфікаційної роботи	08.05.23-11.05.23	виконано
8	Доопрацювання роботи з урахуванням пропозицій наукового керівника та підготовка її у чистовому варіанті	12.05.23-16.05.23	виконано
9	Розгляд науковим керівником чистового варіанту кваліфікаційної роботи та підготовка до малого захисту	17.05.23-19.05.23	виконано
10	Нормоконтроль роботи	22.05.23-24.05.23	виконано
11	Перевірка роботи на плагіат	22.05.23-24.05.23	виконано
12	Малий захист та доробка роботи по результатах малого захисту	25.05.23-31.05.23	виконано
13	Передача роботи завідувачу кафедри для отримання дозволу на захист	01.06.23-04.06.23	виконано
14	Зовнішнє рецензування кваліфікаційної роботи	05.06.23-10.06.23	виконано
15	Захист кваліфікаційної роботи	12.06.23-23.06.23	виконано

Здобувач

_____ (підпис)

Керівник роботи

_____ (підпис)

АНОТАЦІЯ

Актуальність теми. При функціонуванні підприємств в умовах нинішньої зтяжної кризи є постійна залежність від промислового та непромислового світу в цілому, який характеризується посиленням конкуренції. Відповідно, це негативно впливає на конкурентоспроможність та стійкість вітчизняних підприємств. Тому основним викликом для підприємств у сучасному економічному середовищі є вирішення питання сталого розвитку та здатності протистояти несприятливим умовам. Як свідчить практика, проблеми, що існують в сучасній економіці, неможливо вирішити без формування механізмів, побудованих на принципах стратегічного управління, які гарантують сталий розвиток підприємств [2]. Принципово важливого значення набуває не тільки проблема оволодіння сучасними ринково орієнтованими методами планування, управління, організації та контролю виробництва, економіки і підприємницької діяльності, але й розробка нових концепцій, підходів стратегічного аналізу та управління стійкістю підприємства в умовах ризику і невизначеності.

У першому розділі **«Теоретичні основи інновації економічного розвитку»** визначено поняття, ознаки інновацій та надано їх класифікація, досліджено роль інноваційного розвитку у стійкості підприємства, зроблено висновки за розділом 1.

У другому розділі **«Сучасний стан підприємств хлібопекарської галузі в Україні»** досліджено тенденції розвитку підприємств хлібопекарської галузі, надано загальну характеристику ТОВ «Одеський хлібозавод №4 та його внутрішнього середовища, здійснено стратегічну діагностику середовища функціонування хлібопекарського підприємства зроблено висновки за розділом 2.

У третьому розділі **«Пропозиції щодо удосконалення стійкого інноваційного розвитку ТОВ «Одеський хлібозавод №4»»** запропоновано проект з впровадження бездріжджового пшеничного хліба з використанням

сухої пшеничної закваски, проведена економічна ефективність розробки інноваційного проєкту. Зроблено загальні висновки.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 68 сторінки, 25 таблиці, 18 рисунків. Перелік посилань нараховує 38 найменування.

Ключові слова: проєкт, хлібобулочні вироби, стійкість, механізм, розвиток.

SUMMARY

Actuality of theme. A feature of the functioning of enterprises in the modern conditions of a long crisis is their constant dependence on the entire set of industrial and non-industrial entities, which is characterized by increased rigidity of the competitive struggle. As a result, this negatively affects the competitiveness and stability of the functioning of domestic enterprises. Therefore, the main task of the enterprise in modern economic conditions is to solve the problem of sustainable development and the ability to resist adverse situations. Practice shows that the problems that exist in the economy today cannot be solved without the formation of a mechanism built taking into account the principles of strategic management, which ensure the sustainable development of the enterprise [2]. Of fundamental importance are not only the development of modern market-oriented methods of planning, management, organization and control of production, economic and economic activity, but also the development of new concepts, approaches, methodologies for strategic analysis and management of enterprise stability in conditions of risk and uncertainty.

In the first chapter "Theoretical foundations of innovation of economic development" the concepts, signs of innovation and their classification are defined, the role of innovative development in the sustainability of the enterprise is investigated, conclusions are drawn according to chapter 1.

In the second chapter "The current state of enterprises of the baking industry in Ukraine" the development trends of the enterprises of the baking

industry were studied, the general characteristics of Odesa Bakery No. 4 LLC and its internal environment were provided, a strategic diagnosis of the environment of the functioning of the bakery enterprise was carried out, and conclusions were drawn according to chapter 2.

In the third section, "Proposals for the improvement of sustainable innovative development of Odesa Bakery No. 4" LLC, a project for the introduction of yeast-free wheat bread using dry wheat sourdough from the Puratos company was proposed, and the economic efficiency of the development of the innovative project was conducted. General conclusions are made.

The bachelor's thesis contains 68 pages, 25 tables, and 18 figures. The list of links includes 38 names.

Key words: project, bakery products, sustainability, mechanism, development.

ЗМІСТ

	Стор
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІННОВАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	11
1.1. Поняття, ознаки інновацій, їх класифікація	
1.2. Роль інноваційного розвитку у стійкості підприємства	18
Висновки за розділом 1	24
РОЗДІЛ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ПІДПРИЄМСТВ ХЛІБОПЕКАРСЬКОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	25
2.1. Тенденції розвитку підприємств хлібопекарської галузі	
2.2. Загальна характеристика підприємства та його внутрішнього середовища	33
2.3. Стратегічна діагностика середовища функціонування хлібопекарського підприємства	39
Висновки за розділом 2	44
РОЗДІЛ 3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ СТІЙКОГО ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТОВ «ОДЕСЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД №4»	45
3.1. Проект з впровадження бездріжджового пшеничного хліба з використанням сухої пшеничної закваски	
3.2. Економічна ефективність розробки інноваційного проекту	48
Висновки за розділом 3	60
ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	64

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє зробити ряд висновків.

1. Аналіз тенденцій виробництва та реалізації хлібобулочних виробів в свідчить про те, що виробнича ємність ринку в останні роки неухильно скорочується. Причин цього явища декілька: по-перше, зменшення чисельності; по-друге, існування значних тіньових сегментів ринку, які не враховуються статистикою; по-третє, зростання цін на енергоносії та зростання собівартості хлібобулочних.

2. Існує великий розрив між офіційним загальним обсягом виробництва хлібобулочних виробів нетривалого зберігання і загальною кількістю хліба що споживається населенням. Ми називаємо виявлений розрив "тіньовим". Варто зазначити, що тіньовий розрив досягнув 78 %.

Можливість реалізації інноваційного проекту визначається за результатами вивчення об'ємів потенційного і реального ринку асортиментної групи продукції, її конкурентоздатності. Оскільки ринок лікувально-профілактичних хлібобулочних виробів не повністю задовольняє потреби населення, розширення асортименту хлібобулочних виробів лікувально-профілактичного призначення є доцільним. Будемо розширювати асортимент ТОВ «Одеський хлібозавод №4» шляхом виробництва додатково хліба «Бездріжджового пшеничного» в кількості 30 % від об'ємів виробництва хлібу. Інвестиційні затрати на здійснення розробки нової технології – проведення НДР, становлять 234 тис. грн., а сума приросту прибутку від використання результатів НДР – 254 тис. грн. Період окупності інвестиційних затрат 0,49 року. Індекс дохідності 2,03. Оскільки значення цього показника вище 1, це свідчить про економічну ефективність і доцільність впровадження розробки нової інноваційної технології у ТОВ «Одеський хлібозавод №4» з випуску хліба «Бездріжджового пшеничного».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Економічна статистика. Виробництво основних видів промислової продукції. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. 8 трендів, які визначають майбутнє хлібного ринку. URL: <https://mind.ua/publications/20208077-8-trendiv-yaki-viznachayut-majbutnehlbnogo-rinku> .
3. Економічна статистика. Реалізація промислової продукції за видами. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Перспективи та особливості розвитку крафтового і спеціалізованого ритейлу в Україні. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/masstabuvanna/perspektivi-taosoblivosti-rozvitku-kraftovogo-i-specializovanogo-ritejlu-v-ukraini>.
5. Економічна статистика. Економічна діяльність. Діяльність підприємств. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
6. Офіційний сайт компанії Київхліб: про компанію. URL: <https://kyivkhlb.ua/about/>
7. Офіційний сайт компанії «Хлібні інвестиції»: наша продукція. URL: <https://hlibinvest.com.ua/produkcija/>.
9. Про компанію ПрАТ «Концерн Хлібпром». URL: <https://hlibprom.com.ua>

10. Про компанію HDGroup: Agrifood & Service Company. URL: <https://hdgroup.ua/#second-section>.

11. Про торгову марку «Формула смаку». URL: <http://www.formulasmaku.com/pro-torhovu-marku>

12. Сичевський М. П. Тенденції та перспективи розвитку хлібопекарського виробництва в європейських країнах. Економіка АПК. 2020. № 7. С. 54 -67.

13. Економічна статистика. Обсяги реалізованої продукції за видами діяльності у 2020 р. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

14. Експортна стратегія України: дорожня карта стратегічного розвитку торгівлі України на 2017-2021 роки. URL: http://ekonomika.kradmin.gov.ua/files/exs_ua.pdf.

15. Огляд ринку хлібобулочних і борошняних кондитерських виробів в Україні. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/obzor-rynka-hlebobulochnyh-i-muchnyh-konditerskih-izdelij-v-ukraine>.

16. Постанова КМУ від 11.10.2016 № 780 «Про затвердження наборів продуктів харчування, наборів непродовольчих товарів та наборів послуг

для основних соціальних і демографічних груп населення».

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/780-2016-%D0%BF#Text>

17. Демографічна та соціальна статистика. Населення та міграція. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

19. Аналіз ринку заморожених хлібобулочних і кондитерських напівфабрикатів. 2017 рік. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanierynka/analiz-rynka-zamorozhennyh-hlebobulochnyh-i-konditerskih-polufabrikatov-2017-god>.

20. Аналіз ринку заморожених хлібобулочних і кондитерських напівфабрикатів. 2019 рік. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanierynka/analiz-rynka-zamorozhennyh-hlebobulochnyh-i-konditerskih-polufabrikatov-2019-god>.

21. Огляд ринку заморожених хлібобулочних і кондитерських напівфабрикатів України. 2020 рік. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/obzorrynka-zamorozhennyh-hlebobulochnyh-i-konditerskih-polufabrikatov-ukrainy-2020-god>.

22. Огляд ринку заморожених готових напівфабрикатів: Тенденції на ринку. URL: <https://koloro.ua/ua/blog/issledovaniya/obzor-rynka-zamorozhennyhgotovyh-polufabrikatov-tendencii-na-rynke-osnovnye-proizvoditeli.html>.

23.Басюркіна Н. Й., Інноваційні технології управління хлібопекарськими підприємствами України. Економічні інновації.

Том 20, Вип. 3 (68). URL: <https://journals.indexcopernicus.com.pdf>

24.Кондіус І.С. Тенденції розвитку хлібопекарської галузі в Україні. URL:<https://lib.lntu.edu.ua/sites>

25.Маржинальність продуктів можна підвищити за рахунок надання їм нових властивостей Борис Шестопапов (АПК-Інформ: ІТОГИ №11 (89)). URL: <https://www.apk-inform.com/uk/exclusive/itogi/26010/articles/1523975>.

26. Ілляшенко С.М., Маркетингова товарна політика: Підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 234 с.

27.Майкл Портер. Конкурентна перевага. Як досягати стабільно високих результатів. В-во «Наш формат», 2019. 624 с. 28.Стратегії сегментації ринку. URL: <https://uk.education-wiki.com/2811523-market-segmentation-strategies>.

29. Україна 2022. Як не втратити свій шанс стати сильною державою.

22.04.2022 від UIFuture. URL: <https://uifuture.org/publications>

30. М.З. Згуровський. Сценарний аналіз як системна методологія передбачення Системні дослідження та інформаційні

технології, 2002, 1. С. 7 38. URL:

[http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/50211/01-](http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/50211/01-Zgurovsky.pdf?sequence=1)

[Zgurovsky.pdf?sequence=1.](http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/50211/01-Zgurovsky.pdf?sequence=1)

31. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9%». URL:

<https://5-7-9.gov.ua/>

32. Обґрунтування доцільності проєкту та оцінка його ефективності. URL: <http://www.bookz.com.ua/4/2.htm>.

33. Мамотенко Д. Ю. Оцінка ефективності інвестиційних проєктів. URL:

[http://vlp.com.ua/node/744.](http://vlp.com.ua/node/744)

34. Методи управління персоналом підприємства. URL:

[https://vuzlit.com/2303412/metodi_upravlinnya_personalom_pidpriyemstv_a.](https://vuzlit.com/2303412/metodi_upravlinnya_personalom_pidpriyemstv_a)

35. Добровільне медичне страхування. URL:

[https://providna.ua/corp/dobrovilnemedichne-strakhuvannya.](https://providna.ua/corp/dobrovilnemedichne-strakhuvannya)

36. PEST-аналіз. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

37. SWOT-аналіз. URL: <https://uk.wikipedia.org>.

38. SWOT-аналіз і TOWS-аналіз – просто. URL:

<https://webcache.googleusercontent.com>